

Pred izvolitvijo nove deželne vlade

Vse kaže, da bo prihodnji teden dežela Furlanija - Julijska krajina po dejanskem brezvladju, ki je trajalo nad tri mesece, končno imela novo vlado. Gre vsekakor za razveseljivo vest, saj je bilo dosedanje stanje že nevdržno in je ravnanje političnih sil že mejilo na neodgovornost, glede na večmesečno zakonodajno praznino in odsotnost najvišjega organa izvršne oblasti v deželi.

Pravijo, da bodo novo deželno vlado sestavili po najnovšem rimskem vzoru, in sicer da bodo v njej le predstavniki Krščanske demokracije in socialistične stranke ter da utegne v njej sodelovati kvečjemu še predstavnik republikanske stranke (v deželnem svetu je en sam). Neposredno sodelovanje vseh ostalih strank, ki so sestavljale dosedanje večino v deželnem svetu (KPI, PSDI in SSK), ne pride v poštev. Krščanska demokracija noče imeti v vladi komunistov, socialisti pa nočejo vseh ostalih strank, češ da bi se v nasprotnem primeru obnovila leva sredina, ki se je socialisti v zadnjih letih otepajo kot garjavega psa.

V tem trenutku nas — kot po vsej verjetnosti tudi ogromno večino javnosti v deželi — niti toliko ne zanimajo vladne formule, kajti še vedno smo prepričani, da je pri vladi predvsem važen njen program in da so naravnost bistvenega pomena imena ljudi, ki bodo prevzeli odgovornosti v novi vladi. Biti bi morali sposobni, požrtvovalni in nesebični ljudje, saj so to predvsem značilnosti in odlike, ki jamčijo uresničevanje vladnega programa.

Toda v naših okoliščinah je ali bi vsaj morala biti važna tudi vladna formula, kajti če kje lahko govorimo o nujnostnem, izrednem stanju, je to prav gotovo dežela Furlanija - Julijska krajina, kjer se še nikakor niso zacelile rane od strahotnega potresa v letu 1976 in kjer je še vedno prisotna gospodarska stagnacija, če že ne celo nazadovanje. Modrost bi zato po našem zahtevala, da se temelji nove vlade okrepijo, da se njena sestava razširi in zajame predstavnike vseh demokratičnih in ustavnih sil, se pravi v našem primeru vse tiste stranke, ki so sestavljale dosedanje večino v deželnem svetu.

Vse pa kaže, da je za nekatere zdrava pamet nekaj, kar spada v staro šaro in da je ponovno nastopil čas, ko mora prevladati logika izključevanja.

Toda kot Slovence, pripadnike narodne manjšine, nas konec koncev tudi vse to ne bi toliko zanimalo in motilo. Kar pa nas hu- do moti in celo vznemirja, je nekaj drugega.

(nadaljevanje na 3. strani)

V čem se razlikujejo?

Dnevni tisk in radiotelevizija poročata o vedno novih zahrbtnih hudodelstvih teroristov; postali so že pravi specialisti za zahrbtne umore. Enkrat se spravijo nad karabinjerje, drugič nad sodnike, tretjič nad industrijalce, pa časnikarje in tako dalje, po navodilih, ki jih daje najbrž kak režiser iz ozadja. Dnevnik nam postrežejo pri vsakem takem umoru z natančnim opisom poteka in celo z identikiti morilcev, nikoli - zares, nikoli - pa ne zvemo, zakaj je bil umorjen ta ali oni človek, kaj je pripravilo morilce do tega, da so ga umorili. Pravzaprav bi se morali izraziti drugače, nekoliko bolj preprosto: kakšna je tista »revolucionarna« ideologija, ki žene toliko mladih ljudi v terorizem in k najgrozovitejšim oblikam zahrbtnega umora, kakršen je veljal celo v dobah in pri narodih, ki jih smatramo za barske, za gnusno, zahrbtne, sramotno in vse obsodbe vredno hudodelstvo. Ubiti človeka iz zasede, ko ne sluti nič hudega, je v resnici dejanje, ki so ga sposobni samo moralno popolnoma propadli ljudje.

Sklicevanje na neke revolucionarne ideale ne drži, kajti kakšni bi mogli biti ideali, ki bi opravičevali take zločine? In kakšna bi bila oblast, ki bi se s takimi zločini prikopala na oblast? Ali ne bi v še veliko večji, celo množični in legalizirani obliki nadaljevala s takimi hudodelstvi?

Vendar pa je jasno, da ti zahrbtni umori in drugi atentati niso izbruhi blaznosti kakih posameznikov, ampak rezultat dobro organiziranih skupin, povezanih v široko razpleteno teroristično organizacijo, ki se opaja z neko določeno ideologijo. A kakšna je ta ideologija?

Ravno to je tisto, kar nam ostajata italijanski dnevni tisk in radiotelevizija dolžna, ravno tega nam ne povesta. Zakaj ne? Vedno spet slišimo, da so sile reda zaplenile v odkritih terorističnih brlogih na tisoče dokumentov in propagandnih brošur. Toda vse to izgine, kot kaže, v razne policijske in sodne arhive, ne pride pa v roke ljudem, ki bi bili sposobni, da ta material preučijo in izluščijo in njega tisto, kar bi mogli imenovati ideologijo terorizma. Ravno zato ostaja terorizem ne samo za široko javnost, ampak tudi za veliko večino politikov, sociologov, časnikarjev, pravnikov, psihologov in drugih strokovnjakov skrivnost.

Pri tem pa je tudi jasno, da je skrivnost samo do take mere, kot zločin sploh. Težko je videti v človeško dušo in slediti nenormalni psihologiji zločincev. Toda kar zadeva ideologijo terorizma, bi ne smela biti danes že nikaka skrivnost več. Očitno je, da spada na področje takoimenovanih revolucionarnih ideologij. Teroristi sami se, kolikor je znano, stalno sklicujejo na marksizem-leninizem in na komunizem. Njihov končni cilj, ki se mu skušajo približati tudi z zahrbtnimi umori dozdevnih nasprotnikov ali bolje rečeno ljudi, iz katerih napravijo v svoji bolni fantaziji simbole tistega, kar hočejo odstraniti, da pridejo do tistega cilja, je torej lahko le neka oblika komunistično urejene družbe po načelih marksizma-leninizma. Privid take družbe je lahko v njihovih glavah še tako izkrivljen, vendar pa ima verjetno le marsikaj skupnega ali vsaj sorodnega z idealom komunistične družbe, za kakršnega se borijo razne komunistične partije. (Dalje na 2. strani)

Nadžkof padel pod streli teroristov

V ponedeljek, 24. t. m., so v San Salvadorju štirje neznanci umorili nadškofa Oscarja Arnulfa Romera. Nanj so streljali v cerkvi Božje Previdnosti, ko je daroval sveto mašo ob povzdigovanju. Streljali so iz neposredne bližine. Nadškof je podlegel ranam med prevozom v kliniko. Nadškof Romero je ostro nastopal proti nasilju, represiji in se zavzemal za uresničitev gospodarske in agrarne preosnove. V nedeljo je v pridigi pozval vojaštvo k nepokornosti ob pokolih, ki jih izvaja nad kmeti hunta, ki je prišla na oblast po oktobrskem državnem udaru, s katerim je bil odpravljen kruti diktatorski režim Carlosa Humberta Romera. Za vztrajno in odločno obrambo človeških pravic ga je lani skupina britanskih poslancev kandidirala za Nobelovo nagrado za mir. Salvadorska hunta je proglasila tridnevno žalovanje ter se sestala na izredni seji, da bi sprejela ukrepe pred možnostjo ljudskega

ogorčenega odziva. Visokošolski študentje državne in katoliške univerze dolžijo za umor skrajno desničarsko organizacijo.

Nadžkof Romero se je rodil leta 1917 ter je bil posvečen v duhovnika v Rimu leta 1942. Promoviral je na Gregorijanski univerzi. Marca je podprl načrte hunte za preosnovo, obenem pa je odločno napadel represijo levičarske opozicije in pokole nedolžnih kmetov. Pred tednom dni je v pridigi izjavil, da je v tednu dni nasilje zahtevalo 150 smrtnih žrtev. Obsodil je tako skrajno desničarsko kot tudi skrajno levičarsko nasilje. Letos je v Vatikanu papežu Janezu Pavlu II. poročal o nevdržnem položaju v deželi. Pretekli mesec je opozoril, da desničarji pripravljajo državni udar. Isto stališče je bilo zavzelo ameriško zunanje ministrstvo in sporočilo vladajoči hunti, da bo v primeru udara prekinilo El Salvadorju gospodarsko pomoč.

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 30. marca, ob: 8.00 Poročila; 8.30 Kmezijska oddaja; 9.00 Sveta maša iz župne cerkve v Rojanu; 10.30 Nediški zvon, oddaja o Benečiji; 11.00 Mladinski oder: »Kralj«. Radijska igrice; 11.30 Nabožna glasba; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 »220 Volt — ali ne vtikaj prsta v bližnjega vtičnico«; 15.00 Šport in glasba ter neposredni prenosi; 19.00 Poročila.

■ PONEDELJEK, 31. marca, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 9.45 Socialna problematika; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Po stopinjah staršev; 12.00 »220 Volt — ali ne vtikaj prsta v bližnjega vtičnico«; 12.40 Filmska glasba; 13.00 Poročila; 13.20 Letošnja revija »Primoška poje«; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroško okence: »Zdaj pa zapojmo!«; 14.30 Roman v nadaljevanjih — Miguel Cervantes de Saavedra: »Veleumni plemič don Kihot iz Manče«; 15.00 Glasbeni ping pong; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 19.00 Poročila.

■ TOREK, 1. aprila, ob: 7.00 poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 9.00 Diego Fabbri: »Budnost«; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Oddaja za otroški vrtec; 11.30 Nasveti, paberkovanja, zanimivosti; 12.00 Kulturni dogodki; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Odraslim prepovedano!; 15.00 Glasbeni popoldan za mladino; 15.30 Postni govor: O poslednjih rečeh; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; Jugoslovanski skladatelji; Dramski spored; 19.00 Poročila.

■ SREDA, 2. aprila, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Nasveti, paberkovanja, zanimivosti; 12.00 »Pod Matjurjan«, posebnosti in omika Nadiških dolin; 12.30 Melodije iz vsepovsod; 13.00 Poročila; 13.20 Naši zbori; 14.10 Otroško okence: »Odprimo knjigo pravljic«; 14.30 Roman v nadaljevanjih — Miguel Cervantes de Saavedra: »Veleumni plemič don Kihot iz Manče«; 15.00 Paleta orkestror; 15.30 Med dvema ognjema — kviz oddaja ob sodelovanju slovenskih, tržaških in goriških višjih srednjih šol; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mladi izvajalci — Kulturne rubrike naših časopisov — Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 19.00 Poročila.

■ ČETRTEK, 3. aprila, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 9.00 Diego Fabbri: »Budnost«, igra v dveh delih; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Naša pristna vina kje in kako; 12.00 »Oh ti ljubi Jezus moj, kaj bo ta teden s teboj«; 12.40 Jugoslovanski pevci; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroško okence: »Tomi na obisku; 14.30 Mladi pisci; 14.45 Odmevi s Portugalske; 15.00 Glasbeni popoldan za mladino; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 19.00 Poročila.

■ PETEK, 4. aprila, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Radijski koncert; 11.30 Osebna vozila danes; 12.00 Na goriškem valu; 13.00 Poročila; 13.20 Zbovska glasba; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroško okence: »Kje je napaka?«; 14.30 Roman v nadaljevanjih — Miguel Cervantes de Saavedra: »Veleumni plemič don Kihot iz Manče«; 15.00 Glasbeni popoldan za mladino; 15.30 Postni govor; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Glasbeni trenutek doma in drugod; Literarni večer; Slovenska književnost v Italiji; Slovenski prilimki v Furlaniji in na Goriškem; 19.00 Poročila.

■ SOBOTA, 5. aprila, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 9.00 Manfred Bieler: »Missa«, radijska drama; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Čoln — šport in razvedrilo; 12.00 »Bom naredu st' zdice čjer so včas b'le«, glasnik Kanalske doline; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željar; 14.10 Kratka poročila; 14.10 Otroško okence; 14.30 Glasbeni popoldan za mladino; 15.30 A.P. Čehov: »Noč pred vstajenjem«; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; Na goriškem valu »Škofješki pasijon« — po Lovrencu Marušiču ali očetu Rumualdu; priredil Mirko Mahnič; 18.45 Vera in naš čas; 19.00 Poročila.

V čem se razlikujejo?

■ nadaljevanje s 1. strani

je. Zato se nam zdi, da bi po eni strani ne smelo biti tako težko razrešiti ideološke uganke levega terorizma v Italiji, po drugi strani pa odkriti razlik, ki ločijo teroristično ideologijo od ideologije legalnih komunističnih partij, zlasti seveda od ideologije KPI.

To bi omogočilo italijanski komunistični partiji, da bi z ideološke strani sprožila ofenzivo proti terorističnim jedrom in jih osamila ter jim dokazala, da se motijo, če mislijo, da s svojimi zločini služijo in koristijo idealom komunizma. Dokazati bi jim morala - ali se vsaj truditi, da jim dokaže - da je terorizem v nasprotju s humanističnimi cilji komunizma, po Marxovi ali Leninovi viziji. Toda pri italijanski komunistični partiji ugotavljamo v tem pogledu obotavljanje. Na teroriste gleda ne kot na krivoverce v komunizmu, ampak kot na popoln tujek, kar je v organizacijskem in moralnem pogledu najbrž res, ne pa v ideološkem, saj tudi katoličani gotovo lažje razumejo zmote raznih krščanskih sekt kakor pa nekristjani, ki ne poznajo niti ciljev krščanstva, niti razlik med različnimi krščanskimi religijami in skupinami.

Zato bi se morala italijanska komunistična partija mnogo bolj odločno postaviti v boju proti terorizmu in zlasti proti njegovim ideološkim izvorom, tembolj ker ji ne more biti neznan, da ideologi terorizma dejansko niso proletarci iz kake odrinjene in zatirane socialne plasti, ampak v največji meri ljudje, ki izhajajo iz dobro situiranih meščanskih in intelektualnih krogov, delno celo sinovi in hčere industrijcev, ki so pristali v »komunizmu« bolj iz hlastanja po novih doživetjih in zato, ker mislijo, da jim nudi ideološko kritje za sproščanje zločinskih nagnjenj. Zadnje parlamentarne volitve so že pokazale, kakšno politično škodo povzroča tak teroristični »komunizem« italijanski komunistični partiji. Njeno nadaljnje obotavljanje ji bo brez vsakega dvoma prineslo še nadaljnjo škodo. Zato je v njenem lastnem interesu - kot v interesu italijanske demokracije in delavske plasti ter države sploh - da ravno ona čim bolj odločno in odkrito udari po terorizmu ter ga brezobzirno razkrinka,

kjerkoli bo zadela ob njega, in njegove simpatizerje, zunaj ali znotraj partije, zunaj in znotraj sindikatov, kajti ni dvoma, da se teroristi kar najbolj trudijo, da bi se vgnezdili v sindikatih in izkoristili njihovo organiziranost in borbenost v svoje namene.

Čimprej mora postati vsem jasno, v čem se razlikujejo teroristi od poštenih marksistične leve, ki se ravna po pameti in ravna v skladu s svojimi ideali. V taki osamitvi teroristov je danes ena prvih nalog KPI.

—o—

KITAJSKA — SZ

Kitajski ministrski predsednik Hua Guofeng in obrambni minister Xinagoian sta označila Sovjetsko zvezo za državo, ki ogroža mir. Hua Guofeng, ki je tudi predsednik kitajske komunistične partije, je v zdravici na slovesni večerji, ki so jo priredili na čast zairskega predsednika Mobutuja, dejal, da je Sovjetska zveza z zasedbo Afganistana dokazala, da se je zanjo pričelo obdobje, v katerem želi doseči nadvlado nad vsem svetom.

AVSTRIJA IN PALESTINCI

Neki avstrijski tednik je objavil daljši članek, katerega pisec poudarja, da bo kancler Kreisky po vsej verjetnosti Titov naslednik v okviru neuvrčenih držav. Članek namreč pravi, da je Kreisky edini politik, ki bi utegnil zaradi svojega ugleda z uspehom nasprotovati protiameriškemu in protisovjetskemu ideološkemu gibanju v okviru neuvrčenih. List pravi, da je namreč Kreisky avstrijski Jud, ki ima oblast v protijudovski državi in ki je prijatelj Arabcev. Dunajska Die Presse pa je objavila intervju z voditeljem organizacije za osvoboditev Palestine Arafatom. Ta med drugim poudarja, da njegova organizacija nima namena niti rušiti niti pobijati, temveč le želi, da bi Palestinci dobili svojo domovino in svojo državo. V intervjuju Arafat opozarja na preteklost nekaterih sedanjih izraelskih voditeljev, pri čemer izrecno omenja sedanjega izraelskega zunanjega ministra Šamira, ki je barje odgovoren za smrt znanega diplomata Bernardotta.

O položaju na Južnem Tirolskem

Najvažnejši tirolski dnevnik Tiroler Tageszeitung je objavil daljši komentar o poteku in zaključkih zadnjega kongresa Južnotirolske ljudske stranke, ki je bil pred dnevi v Bocnu. Komentator predvsem ugotavlja, da v stranki Južnih Tirolcev prihaja do izraza nevarna radikalizacija stališč, saj sta se, kot vse kaže, ustanovili dve fronti, od katerih prva odločno zagovarja pravico do samoodločbe, medtem ko naj bi druga bila pripravljena na kompromise. List poudarja, da se do zdaj nihče v Južnotirolski ljudski stranki ni odpovedal pravici do samoodločbe, saj je ta pravica napisana tako v strankinem statutu kot v listini Združenih narodov. List nato pristavlja, kako je nesmiselno smatrati za nasprotnike tiste Južne Tirolce, ki se ne strinjajo s skrajneži.

Tudi kongres stranke se je zaključil, ugotavlja tirolski dnevnik, z izglasovanjem skupne revolucije, ki obvezuje Južnotirolsko ljud-

ske stranko, naj se pravica do samoodločbe živo ohrani med prizadetim ljudstvom. Toda pri tem, zaključuje list, ne gre za obvezo na krajši rok, kot bi želeli skrajneži, temveč le za načelno pravico, ki se ji tudi sedanje vodstvo Južnotirolske ljudske stranke ne more in noče odpovedati.

—o—

KREISKY BO OBISKAL JUGOSLAVIJO

Avstrijski zvezni kancler Bruno Kreisky bo 8. aprila dopotoval na dvodnevni uradni obisk v Jugoslavijo. Z jugoslovanskimi predstavniki se bo pogovarjal o dvostranskih odnosih. Razumljivo je, da bo dobršen del pogovorov posvečen tudi položaju slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji. V petek, 27. t. m., bo Kreisky sprejel na Dunaju predstavnike Narodnega sveta koroških Slovencev in Zveze slovenskih organizacij na Koroškem.

19. mednarodni sejem Alpe Adria

Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani so v ponedeljek, 24. t. m., slovesno odprli 19. mednarodni sejem Alpe Adria in teden mednarodnega sodelovanja, ki je letos posvečen človeku in prostemu času. To pomeni, da je gospodarska razstava posvečena predvsem tistim dejavnostim, ki so povezana s prostim časom. Na velesjemu sodeluje nad 600 razstavljalcev, od katerih jih je nad 200 iz tujine. Med njimi je lepo število podjetij iz Italije in Avstrije, prvič pa sodelujeta Madžarska in San Marino.

Po pozdravnih besedah ravnatelja Gospodarskega razstavišča Florijana Regovca je gostom spregovoril predsednik ljubljanske mestne skupščine Marjan Rožič, ki je dejal, da je sejem prerastel začetne okvire in postal spodbuda ter pregled nadaljnega plodnega in trajnega sodelovanja med tremi sosednimi deželami, v katerih žive Slovenci. Postal je stičišče, ki ni vezano samo na udeležbo na sejmu, a ki naj prispeva k ustvarjalni izmenjavi na področju gospodarstva, znanosti in kulture in ne nazadnje na področju prostega časa. Teden mednarodnega sodelovanja Alpe Adria, je naglasil ljubljanski župan Rožič, je mesto, kjer se z uspehom in tvorno potrjuje sodelovanje med državami sveta, ne glede na razlike v družbenih sistemih, in kjer je še posebej pomemben doprinos, da bi se uresničeval ena-

kopraven položaj Slovencev v Italiji, Avstriji in na Madžarskem. Narodnostne skupnosti so vse bolj pomemben dejavnik vključevanja in sodelovanja med sosednimi državami in narodi. Njihov obstoj pomeni stalno spodbudo za trajno in boljše medsebojno sodelovanje ter s tem za razvijanje in krepitev dobrososedskih odnosov, je naglasil ljubljanski župan Rožič.

Podpredsednik Gospodarske zbornice Slovenije dr. Boris Zidarič je v svojem govoru med drugim opozoril, da sejemске prireditve niso edina srečanja gospodarstvenikov, poslovnih ljudi in strokovnjakov v tem prostoru. V zadnjem času je bilo več pomembnih srečanj, med katerimi velja omeniti zborovanje predsednikov Gospodarskih zbornic iz Furlanije - Julijske krajine, Koroške ter Gospodarske zbornice Hrvaške in Gospodarske zbornice Slovenije. Ob tej priložnosti je bil govor predvsem o možnostih razreševanja skupnih na-

log pri pospeševanju turizma na področju Alpe Adria. Pomembno je bilo tudi srečanje z gospodarstveniki iz avstrijske Koroške, s katerimi so v Ljubljani poglobljeno razpravljali o možnosti uveljavljanja višjih oblik gospodarskega sodelovanja. Podpredsednik Gospodarske zbornice Slovenije je nato opozoril na obisk univerzitetnih profesorjev iz Trsta v Ljubljani ter vrsto neposrednih stikov med gospodarstveniki, bančniki in drugimi strokovnjaki, kar — po njegovem — prispeva k boljšemu gospodarskemu sodelovanju v obmejnem prostoru.

V Ljubljani so v ponedeljek odprli tri likovne razstave, ki dopolnjujejo program rednih razstav v ljubljanskih galerijah in muzejih. Odprta je bila tako razstava del slikarja Jožeta Horvata - Jakija in kiparja Janeza Pirnata, na Gospodarskem razstavišču pa so odprli razstavo kiparskih del na prostem, in sicer razstavo del Vilija Bossija iz Trsta, Staneta Jereta ter Janeza Pirnata in Janeza Lenasija. V sredo je bil na sejmu dan Furlanije - Julijske krajine.

O stanju zlata v svetu

Za špekulante z zlatom, pa tudi za vse tiste, ki se inflaciji skušajo izogniti s kupovanjem drage kovine, je prišlo resno opozorilo iz Beirut, da zna v prihodnjih mesecih cena zlata znova doseči izredno nizke kotacije. To pa se bo zgodilo, če se bo Sovjetska zveza odločila za množično prodajo žlahtne kovine, ki jo hrani v svojih zakladnicah. Zahodni strokovnjaki menijo, da lahko Kremelj letno vrže na trg 500 ton zlata, to je skoraj tri četrtine letne svetyovne proizvodnje. Sovjetska zveza je doslej le občasno razprodajala zlato na londonskem tržišču, običajno, ko ji je zmanjkalo trdnih valut za nakupe ameriškega žita. Zahodni strokovnjaki menijo, da bi se znali sovjetski voditelji odločiti za redne prodaje velikih količin zlata, kar bi vneslo hudo zmedo na mednarodnih tržiščih in povzročilo gospodarsko recesijo v mnogih državah. Isti viri menijo, da bodo Sovjeti prisiljeni prodajati zlato v velikih količinah za preprečitev notranje inflacije in ohranitev političnih cen nekaterim uslugam. Kot rečeno, znaša letna svetovna pro-

izvodnja 700 ton. Na prvem mestu je Južna Afrika, ki sama izkoplje dobro polovico, to je 375 ton letno. Na drugem mestu je Kanada s 125 tonami, na tretjem pa Združene države s 60-mi.

—o—

BIVŠI ŠAH SE JE UMAKNIL PRED ATENTATOM?

Kairski dnevnik Al Akbar je objavil članek ravnatelja Muse Sabrja, ki trdi, da je bivši perzijski šah Reza Pahlavi zapustil Panama, ko je dobil zaupno sporočilo, da ameriška obveščevalna služba pripravlja atentat. Musa Sabry zatrjuje, da je Cia nameravala zastrupiti bivšega šaha, da bi na ta način pripomogla k rešitvi 50 ameriških talcev v Teheranu.

Reza Pahlavi je medtem v egiptovski vojaški bolnišnici, kjer ga bodo v kratkem znova operirali.

Libanonski tisk v celoti ostro kritizira Sadatov slep, da sprejme Pahlavija pod pokroviteljstvom. Dnevnik As Sahir poudarja, da se je bivši šah doslej zatekel v države, ki so pod ameriškim vplivom. To velja tudi za Sadata, ki se je moral podrediti ameriški volji. Na očitke — ki prihajajo iz Irana — da se je izneveril muslimanski veri, pa je egiptovski predsednik Sadat odgovoril, da je in ostaja globok vernik, vendar islama ne pojmuje v smislu sovraštva in maščevanja kot v Teheranu.

—o—

VOHUNI V ZAHODNI NEMČIJI

Sodišče v Düsseldorfu je obsodilo na dve leti in devet mesecev zaporne kazni sociologa Karla Heinza Glockeja, ki je svoj čas pripadal zahodnonemški krščanski demokratični stranki. Obtožen je bil vohunstva v korist Vzhodne Nemčije. Sodišče je ugotovilo, da je obtoženec več kot leto dni pošiljal vzhodnonemškemu oblastem poročila o notranjih razmerah v krščanskodemokratični stranki in o stanju v električnem podjetju svoje dežele.

Pred izvolitvijo...

■ nadaljevanje s 1. strani

Mislimo tu na veto, ki so ga socialisti postavili v zvezi s predlogom, naj bi v novo vlado vstopil tudi predstavnik Slovenske skupnosti. Ne gre za osebo dr. Draga Štoka, ki je sam prav gotovo srečen, da mu ne bo treba nositi novih odgovornosti, temveč za namerno in zavestno odpravo priložnosti, da bi prvič v zgodovini dežele Furlanije - Julijske krajine postal član deželne vlade pripadnik slovenske narodne skupnosti. To pa je za manjšino nesprejemljivo in tudi grobo žaljivo.

Umrl je nadškof Jože Pogačnik

V torek, 25. t. m., je nenadno umrl v Ljubljani msgr. Jože Pogačnik, ki je bil do 13. marca letos ljubljanski nadškof in slovenski metropolit. Umrl je za srčno kapjo po sveti maši ob prazniku Gospodovega oznanjenja, ki jo je daroval v kapeli nadškofijskega dvorca v Ljubljani. Nadškof Pogačnik se je rodil v Kovorju pri Trziču leta 1902, ljubljanski pomožni škof je postal 1963, naslednje leto je po smrti nadškofa Vovka prevzel ljubljansko nadškofijo. Štiri leta pozneje je postal prvi slovenski metropolit. Že leta 1977 je v skladu s predpisi kanonskega prava odstopil, ko je dosegel starostno mejo 75 let.

Papež Janez Pavel II. je letos za novega nadškofa in metropolita imenoval msgr. Alojza Šuštarja, ki je formalno prevzel dolžnost 13. marca, posvečen pa bo na Belo nedeljo. Pogreb nadškofa Pogačnika bo v petek, 28. t. m. Na ljubljanski nadškofijski ordinariatu prihajajo izrazi sožalja. Predsednik republike

konference socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije Mitja Ribičič je odposlal sožalno brzojavko msgr. Šuštarju, v kateri označuje Pogačnikovo smrt za veliko izgubo tako za slovensko Cerkev kot tudi za celotno narodno samoupravno skupnost.

—o—

VELIKONOČNE POČITNICE

Prosvetno ministrstvo je objavilo okrožnico, iz katere izhaja, da bodo letošnje velikonočne počitnice trajale skupno šest dni, in sicer od 3. do vključno 8. aprila. Učenci in dijaki se bodo vrnili v šolo v sredo, 9. aprila. Okrožnica prosvetnega ministrstva hkrati določa, da se bo pouk letos zaključil 14. junija. Zakon predvideva 215 dni rednega pouka v vsakem šolskem letu, toda letos bi se utegnil pouk skrajšati za nekaj dni, ker so v mesecu juniju predvidene upravne volitve.

Občina Devin - Nabrežina

Slavnostna seja ob pobratenuju z občino Buje

V glavni dvorani Letoviščarske ustanove v Sesljanu je v soboto, 22. t. m., bila slavnostna seja devinsko-nabrežinskega občinskega sveta, ki so se je kot gostje udeležili tudi predstavniki občine Buje v Istri ter občine Ilirske Bistrice. Z občino Buje se je namreč devinsko-nabrežinska občina pobratila v lanskem oktobru, ko je bila v Bujah podpisana ustrežna listina. Odposlanstvo bujskih občinskih upraviteljev, ki ga je vodil predsednik Valentin Jakac, je prejšnjo soboto vrnilo obisk, s čimer je bil tudi opravljen drugi del slovesnosti pobratenuja, kot ga predvideva podpisana listina.

V svojem govoru je devinsko-nabrežinski župan Albin Škerk opozoril na glavne razloge, zaradi katerih se je občinska uprava odločila za pobratenuje z občino Buje. Pri tem je spomnil na mešano narodnostno sestavo obeh občin, na sorodne gospodarske dejavnosti, zlasti na turizem in na zemljepisni položaj, saj se obe občini raztezata o Jadranskem morju, ter končno na skupno zgodovino in skupne boje proti nacistom in fašistom. Med obema občinama so se v zadnjem času razvili stiki na različnih ravneh in občinska uprava v Nabrežini namerava v prihodnosti te stike še okrepiti, kot predvideva program, ki ga predstavniki obeh občin pripravljajo vsako leto. Končno je župan Škerk naglasil, da se namerava devinsko-nabrežinska pobratiti tudi z občino Ilirska Bistrica v Sloveniji in v ta namen je na slavnostno sejo povabil odposlanstvo tamkajšnje občinske skupščine pod vodstvom predsednika Bojana Brozine.

Predsednik Valentin Jakac je v svojem govoru izrazil zadovoljstvo, da se redno uresničujejo obveznosti, ki so bile sprejete s podpisom listine o pobratenuju, ter med drugim naglasil, da je devinsko-nabrežinska občina prva občina v republiki Italiji, s katero je bujska občina pobratena, kar so prav gotovo omogo-

čili dobri in prijateljski stiki, ki jih je Jugoslavija navezala s sosedno Italijo in ki so dobili tudi uradni ter slovesni pečat s podpisom osimskih dogovorov. Tudi predsednik Jakac je izrazil željo ter prepričanje, da se bodo stiki med obema občinama ter njunimi kulturno-prosvetnimi in športnimi organizacijami v prihodnosti še bolj okrepili. Zanimiv in vsebinsko pomemben govor je imel tudi podpredsednik bujske občinske skupščine Rota, ki je kot predstavnik italijanske narodnostne skupnosti orisal ter poudaril vlogo te skupnosti v okviru sodelovanja med obema sosednjima državama ter njunimi narodi.

Predsednik občinske skupščine iz Ilirske Bistrice Bojan Brozina je izrazil pripravljenost svoje uprave na navezavo tesnejših stikov z občino Devin - Nabrežina, ki naj dosežejo uradno obliko s podpisom listine o pobratenuju. Pri tem je poudaril značilnosti, ki so skupne obema občinama, med njimi zlasti skupni slovenski kulturni prostor.

Župan Škerk je nato v imenu občinske uprave podelil zlato odličje bivšemu županu dr. Dragu Legiši, ki je — tako je dejal župan Škerk — prvi navezal stike z bujsko občino, ter bivšemu dolgoletnemu občinskemu svetovalcu Alojzu Markovicu.

Pred slavnostno sejo so udeleženci počastili spomin padlih in položili vence pred spomenik na nabrežinskem trgu.

Slovesnost se je zaključila s skupnim kosilom v restavraciji »Pri Lepi Vidi« v devinskem portiču, ki ga je zares mojstrsko in gosposko pripravil lastnik Vilko Metlikovec.

—o—

DAROV IN PRISPEVKI

Gospa Nada in Vera Černe iz ZDA sta darovali za tiskovni sklad 8.000 lir.

O čem bo tekla razprava v Dragi

Od 31. t.m. do 4. aprila bo v Dragi pri Bazovici vsakoletni seminar Federalistične unije evropskih narodnostnih skupnosti, ki ga bo letos prvič pripravila Mladinska komisija SSK iz Trsta.

V organizacijo FUENS je včlanjenih več evropskih manjšinskih organizacij, naj med temi omenimo le nekatere: Južni Tirolci, Aostanci, Valežani v Wellsu, gradiščanski Hrvati, koroški Slovenci, holandski in nemški Frijziji, (narod brez lastne države). Ta manjšinska zveza je sestavljena iz mladinske komponente in iz organizacije starejših članov. Delovanje zadnje je zelo pestro, raznih srečanj v različnih evropskih krajih pa se večkrat udeležujejo tudi predstavniki Slovenske skupnosti. Sedanji predsednik mladinske komponente te unije je gradiščanski Hrvat. Vsakoletni seminar mladinske komisije FUENSA bo letos prvič v naši deželi; prejšnji seminarji so že bili v raznih evropskih državah, tako so prejšnja leta seminar pripravili na Danskem, na avstrijskem Koroškem, v Aosti in drugod.

Namen tega evropskega združenja je predvsem v medsebojnem spoznavanju včlanjenih manjšin in v izmenjavi izkušenj, ki jih vsaka od teh ima v odnosih z večinskim narodom.

Glavne teme letošnjega seminarja so tri: predavanje dr. Emidija Susiča o odnosih med večino in manjšino, prikaz položaja Slovencev v Italiji, ki ga bo podal dr. Štoka, in prikaz manjšin in njihovega položaja v Jugoslaviji, ki ga bo pripravil mag. Danilo Türk iz Ljubljane.

Predvidoma se bo seminarja udeležilo okrog trideset predstavnikov včlanjenih organizacij, novost pa je v tem, da se bo, po vsej verjetnosti, prvič udeležila seminarja tudi delegacija mladih predstavnikov italijanske skupnosti v Istri. Naj še povemo, da so bili člani slovenske narodnostne skupnosti prvič gost seminarja pred približno šest leti, ko je bil Slovenski kulturni klub iz Trsta prisoten na srečanju s svojim predstavnikom. Mladinska komisija SSK pa je postala članica te zveze šele pred enim letom.

SLOVENSKI VISOKOŠOLSKI SKLAD »SERGIJ TONČIČ« - TRST

Slovenski visokošolski sklad »Sergij Tončič« se je odločil, razpisati vsako leto nagrado »Dr. Frane Tončič« po zgledu in pravilniku lanskega razpisa, da s tem spodbuja slovenske visokošolce v Italiji pri raziskovalnem in ustvarjalnem delu.

Pravilnik

1. Avtor mora biti slovenske narodnosti in mora imeti svoje stalno bivališče v deželi Furlaniji - Julijski krajini.
2. V teku sončnega leta 1979 je moral avtor biti visokošolski študent ali je moral končati visokošolski študij do 30. aprila 1980.
3. Avtor mora do 30. aprila 1980 poslati Narodni in študijski knjižnici, Trst, ul. S. Francesco 20, študijo (razpravo, disertacijo ipd.), ki je nastala ali je bila objavljena v času med 1. januarjem 1979 in 30. aprilom 1980; ta študija mora pomeniti obogatitev slovenske kulture, zgodovine ali znanosti.
4. Študije bo v teku meseca maja 1980 pregledala in ocenila posebna komisija, ki jo bodo sestavljali predsednik Sklada prof. Pavle Merku, blagajnik Sklada Boris Kuret in univerzitetni prof. Jože Pirjevec; komisija bo lahko pritegnila k sodelovanju kot svetnike brez pravice do odločanja še strokovnjake iz ved posameznih študij. Po opravljeni analizi vseh študij, ki bodo prispele do določenega roka, bo komisija določila, katero študijo nagraditi, in bo svojo odločitev utemeljila pismeno.
5. Nagrada v znesku 500.000 (petstotisoč) lir je ena in nedeljiva.
6. Naslov nagrajene študije in ime njenega avtorja bosta objavljena na prihodnjem občnem zboru Sklada, v petek, 6. junija 1980, ali, če bo zaradi višje sile treba ta datum prenesti, čim prej po tem dnevu. Po občnem zboru bo odbor Sklada obvestil javnost o tem preko sredstev javnega obveščanja.
7. V primeru, da ni nagrajena študija še objavljena, jo bo odbor Sklada priporočil za objavo kake slovenski založbi.
8. V primeru napak in kontestacij velja besedilo razpisa, ki ga je odbor podpisal in je priloženo zapisniku seje z dne 7. marca 1980.

—o—

Federalistična unija evropskih narodnostnih skupnosti - Seminar mladinske komisije 1980 v Dragi pri Trstu

Cas: od ponedeljka, 31. marca, do petka, 4. aprila.

Program: ponedeljek, 31. marca - prihod udeležencev, ob 19.00 večerja, medsebojno spoznavanje, seja izvršnega odbora.

Torek, 1. aprila - Ob 9.00 predavanje »Odnosi med večino in manjšino ter informiranje večine o problemih manjšine« - dr. Emidij Susič s Tržaške univerze, raziskovalec Inštituta za mednarodno sociologijo v Gorici; ob 11.00 predavanje »Položaj Slovencev v Italiji« - dr. Drago Štoka, deželni svetovalec; ob 14.00 seja glavnega odbora; ob 15.00 poročila predstavnikov manjšin o odnosih med večino in manjšino

Sreda, 2. aprila - Celodnevni izlet po Tržaški in Goriški z obiskom slovenskih ustanov ter srečanja s predstavniki oblasti; ob 19.00 kulturni večer v Števerjanu s koncertom ansambla Lojze Hlede.

Četrtek, 3. aprila - Ob 9.00 poročila predstavnikov manjšin o odnosih med večino in manjšino ter o informiranju večine o problemih manjšine; ob 11.00 predavanje »Manjšine v Jugoslaviji« - mag. Danilo Turk (SZDLS, komisija za manjšinska vprašanja); ob 15.00 sedmi redni občni zbor; ob 19.00 večerja in poslovljni večer.

Devetnajsti občni zbor ZSKP v Gorici

V ponedeljek 3. marca je bil v Katoliškem domu 19. občni zbor Zveze Slovenske Katoliške Prosvete, krovne organizacije, ki se sklicuje na načela pluralizma in krščanstva. Uvodno poročilo sta podala dosedanji predsednik dr. Kazimir Humar in tajnica dr. Marilka Koršič-Čotar. Poudarila sta nekaj splošnih ugotovitev kulturnega življenja pri nas na Goriškem in glavne pobude, ki jih je Zveza skupno z včlanjenimi društvi izvedla od zadnjega občnega zbora do danes. Ni tu mesto, da bi naštevati vse prireditve v teku enega leta; rekli bi samo to, da je bilo delovanje ZSKP in njenih članic izredno bogato in živahno in se je izražalo na številnih področjih: glasbenem, dramskem, pevskem z organiziranjem koncertov, kulturnih večerov, zabavnih manifestacij, festivalov in strokovnih tečajev.

Naj omenimo, da je bilo delovanje včlanjenih društev in organizacij usmerjeno v utrjevanje kulturnega in prosvetnega življenja na Goriškem, obenem pa tudi v posredovanje našega kulturnega ustvarjanja večinskemu narodu preko raznih pevskih in drugih manifestacij. V tem sta opravila pomembno vlogo predvsem oba osrednja pevska zbora, L. Bratuž in M. Filej, ki sta večkrat nastopila pred italijansko publiko, tako v gradeški baziliki ali na reviji furlanskih zborov v Camino al Taglia-

mento ali na reviji zborov v cerkvi sv. Ignacija v Gorici, kjer je nastopal mešani zbor L. Bratuž, moški zbor M. Filej pa je sodeloval na pevskem večeru v Lončniku in v Trziču. Prav tako so veliko prispevala h kulturnemu življenju na Goriškem razna društva in organizacije, ki so včlanjene v ZSKP. Društva v Gorici, Števerjanu, Podgori Doberdobo, Štandrežu in Rupi. V teh krajih je delovanje društev znano tudi širši publiki, saj o tem precej obširno poročajo slovenski časopisi in radijske postaje. Iz poročil izhaja zelo razvidno, da so društva zelo delavna, čeprav se marsikje pojavljajo tudi težave, ki pa jih naši kulturni delavci znajo primerno reševati. Na občnem zboru

so predstavniki vseh včlanjenih društev in skupin podali izčrpna poročila o svojem delovanju. Naravno je, da vsaka organizacija vsaj enkrat na leto prikaže opravljeno delo in po poročilih na tem občnem zboru bi mogli soditi, da je bilo storjenega veliko. Pred zaključkom so bile tudi volitve; za predsednika je bil ponovno izvoljen dr. Kazimir Humar, člani nadzornega odbora in razsodišča so v glavnem isti kot prej. Na občnem zboru so prisotni sprejeli tudi tri resolucije: proti napisu na goriškem Avditoriju, ki je bil poimenovan «Auditorium della cultura friulana», resolucijo po zahtevi o enotnem šolskem okraju za vse naše šole v deželi in resolucijo - poziv parlamentu in vladi, da izglasuje zakon o globalni zaščiti slovenske narodne skupnosti v deželi Furlaniji - Julijski krajini v soglasju z Osimskimi sporazumi.

Kmečko obrtna hranilnica v Doberdobo

Preteklo nedeljo je bila prijetna slovesnost v Doberdobo ob odprtju novih prostorov Kmečkoobrtne hranilnice. Prisotni so bili številni občani, gostje in zastopniki vseh slovenskih bančnih zavodov v zamejstvu in številnih furlanskih posojilnic. Prisotne je pozdravil poslovodja hranilnice dr. Maks Gergolet, trak pred vhom pa je prerezal eden izmed najstarejših članov hranilnice, Ivan Gergolet Jovančev. Slovesnost se je nato nadaljevala v doberdobskem župnijskem domu, kjer je dr. Gergolet prikazal razvoj te posojilnice in njen vedno večji ugled, ki ga ima v vasi in drugih krajih v okolici. Pozdrav občine je prinesel župan Andrej Jarc, nekaj misli pa je povedal tudi predsednik deželne zveze posojilnic dr. Leopoldo Delsler.

Kmečkoobrtna hranilnica v Doberdobo je bila ustanovljena 20.4.1908 in začela z važnim poslanstvom v naših krajih na Krasu. Njen prvi predsednik je bil kmetovalec Andrej Gergolet; delovanje hranilnice je slonelo in še danes sloni na samoupravljanju. V času vojne in fašizma je hranilnica večkrat zašla v težave, vendar so jih upravitelji premostili. Med drugo svetovno vojno je bil sedež hranilnice v občinski stavbi, ki je ob nemškem napadu na vas zgorela in tudi arhiv je bil skoraj v celoti uničen; vendar se je ohranilo toliko, da je hranilnica lahko začela s ponovnim obratovanjem. Leta 1950 je prevzel predsedniško me-

sto današnji predsednik Jožef Gergolet; tajniške posle pa so vodili Karlo Černic, Miroslav Ferletič, nato Karlo Ferletič, za njim pa Slavko Ferletič. Na njegovo mesto je prišel leta 1969 današnji tajnik dr. Gergolet. Doberdobska hranilnica je imela lep razmah v povojnih letih; na primer hranilne vloge, ki so bile leta 1945 znašale 279.814 lir, so danes dosegle vsoto, ki se približuje dvema milijardama (leta 1979: 1.778.172.501 lir). Bančne storitve, ki jih hranilnica danes opravlja, so zelo številne in raznovrstne, od posojil tudi po znižani obrestni meri (kot kmečka, obrtniška, gradbena posojila) do drugih uslug: plačevanje davkov, izplačevanje pokojnin, vplačevanje socialnih prispevkov in druge. Prav gotovo bo doberdobska hranilnica v novih prostorih še utrdila in okreplila svoje delovanje.

—o—

PRIPRAVE NA SEJEM ESPOMEGO

Tudi letos bo ob koncu aprila in v začetku maja na razstavnih prostorih pri ločniškem mostu tradicionalni sejem Espomego, ki je znan že povsod v Evropi in tudi izven nje. Posebno pozornost bodo letos posvetili industrijskim vozilom, predvsem vozilom za prevoz lahke kvarilnega blaga. Za letošnji sejem vlada precejšnje zanimanje, saj so dosedaj, ko manjka še mesec do odprtja, že oddali vsa razpoložljiva mesta, tako na odprtem kot v pokritih paviljonih. Sejma se bodo udeležile, poleg Italije, še druge evropske države, ki so na goriškem sejmu že stalno prisotne, in sicer Jugoslavija, Češka, Madžarska in Avstrija; prvič pa bodo prisotni tudi razstavljalci iz Turčije in verjetno Izraela.

—o—

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU
v sodelovanju

s SLOVENSKO PROSVETNO ZVEZO IN ZVEZO SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE
GOSTOVANJE SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA IZ MARIBORA

HENRY DE MONTHERLANT

PORT - ROYAL

V petek, 28. marca ob 20.30 v Katoliškem domu v Gorici (goriški abonma)

Na gledališko predstavo bo udeležence s Krasa pripeljal avtobus, ki bo vozil po običajnem voznem redu. Prireditelj priporoča točnost,

V SOBOTO REVIIJA »PRIMORSKA POJE«

Prihodnjo soboto 29. marca bo v goriškem Avditoriju revija pevskih zborov »Primorska poje«, v organizaciji Slovenske prosvetne zveze in Združenja pevskih zborov Primorske. Na reviji nastopajo zbori iz zamejstva in iz Slovenije, kar pripomore k večjemu utrjevanju vezi med zamejskimi Slovenci in matično domovino. V Gorici bo nastopilo enajst zborov: mešani zbor »Pod lipo« iz Barnasa, moški zbor »Lijak« z Vogrskega, ženski zbor »Triglav« iz Bukovice, mešani zbor »Mačkolje« iz Mačkolj pri Trstu, mešani zbor iz Divače, mešani zbor »Marij Kogoj« iz Solkana, moški zbor »Vasilij Mirk« s Proseka-Kontovele, moški zbor »Franc Zgonik« iz Branika; nastopili bodo tudi trije »domači« zbori, mešani zbor »L. Bratuž« iz Gorice, moški zbor »Briški grič« iz Števerjana in ženski zbor »O. Župančič« iz Štandreža. Koncert se bo začel ob 20.30

V goriški pokrajini pada število prebivalstva

Ob koncu leta 1979 so v goriški pokrajini zabeležili manjše število prebivalcev kot prejšnje leto; stalno bivališče je v goriški pokrajini imelo 146.000 oseb, to pomeni 337 manj kot ob koncu leta 1978. Prvi vzrok upadanja je v tem, da je smrtnih primerov dosti več kot rojstev, medtem ko so migracijski tokovi precej umirjeni. Upadanje števila prebivalcev ni povsod enako, vsekakor število se je znižalo v občini Gorici, Trziču, Gradežu, Ronkah in nekaterih manjših občinah. Največji padec števila je bilo mogoče zabeležiti v Trziču, naj-

višji porast pa je bil v občini Škocjan, ne zaradi števila rojstev (saj je bilo celo 33 smrtnih primerov več kot rojstev) ampak zaradi priseljevanja (zgradili so namreč nova naselja). Precejšen padec je bil tudi v Gorici (-168), v Ronkah (-142) in v Gradežu (-96). Splošna slika je torej negativna; kot rečeno, je prvi vzrok prav manjše število rojstev, saj je bilo v celi pokrajini 1119 rojstev, smrtnih primerov pa 1704. Ti podatki se sicer ponavljajo vsako leto, tako da ima goriška pokrajina vedno manj prebivalcev.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

O stanju SSG v Trstu

Upravni svet stalnega Slovenskega gledališča v Trstu je na seji dne 20. t.m. razpravljalo o izvajanju umetniškega programa in pa o finančnem stanju gledališča.

Iz poročila umetniškega vodstva je bilo razvidno, da je potek letošnje sezone povsem pozitiven, da so bile vse dosedanje predstave, ne glede na sporna mnenja kritike v zvezi z nekaterimi od teh, v glavnem dobro sprejete in da je bilo med temi predstavami nekaj kar izrednih postavitev. Zasedba pri raznih predstavah je tako urejena, da lahko ansambel, kljub omejenemu številu svojih članov, istočasno nastopa z več predstavami. To je omogočilo, da se je zadnje čase število predstav izredno povečalo in doseglo 157 ponovitev. Izredno pozitivna je bila v letošnji sezoni tudi izkušnja z gosti; v okviru ansambla sta namreč sodelovala Anica Kumer, članica Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja, in Mirko Simčič, član Mestnega gledališča ljubljanskega, ki sta s svojim nastopom vnesla osvežitev v ansambel in pripomogla k njegovemu uspešnemu izvajanju. Vidni postajajo tudi sadovi igralske šole, saj so pri predstavi Vražji fant zahodne strani sodelovali skoro vsi njeni člani in se zelo dobro vključili v ansambel.

V primerjavi s povsem optimističnim poročilom o umetniški dejavnosti v SSG pa je bilo poročilo o finančnem stanju ustanove mnogo bolj zaskrbljujoče. Vodstvo gledališča je namreč v veliki meri računalo na pomoč dežele, kjer je naletelo na vso pripravljenost in dovtetnost za večni problem slovenskega gledališča. Zaradi deželne krize pa ni bilo mogoče izvesti konkretnih ukrepov. Minister D'Arezzo pa je zavrnil zakonski osnutek Jelke Gerbec o kritju dolgov in rednem prispevku SSG, s čimer se je oddaljila možnost dokončne in trajne rešitve položaja SSG. Vodstvo gledališča je o nastalem položaju obvestilo jugoslovanskega zunanjega ministra Vrhovca, sekretarja Zveze komunistov Slovenije Franca Šestince in predsednika izvršnega sveta SRS Vratušo. Predstavniki SSG so nato prosili vladnega generalnega komisarja v deželi Furlaniji Julijski krajini za posredovanje. Končno pa je vodstvo gledališča neposredno zainteresiralo de-

želne tajnike vseh strank ustavnega loka, kjer je naletelo na izredno dober sprejem in razumevanje.

Kljub upanju, da se bo stanje gledališča tudi tokrat zasilno uredilo, ostaja realni položaj te ustanove izredno kritičen. S 1. aprilom ne bo na razpolago niti toliko finančnih sredstev, da bi z njimi krili izdatke za mesečne plače osebja. Zato

upravni svet poziva ansambel, da vztraja na svojih mestih, kajti kakršnakoli prekinitve dejavnosti v gledališču bi bila le usluga tistim, ki tej dejavnosti nasprotujejo. Upravni svet se obrača tudi na celotno slovensko in italijansko javnost, na vse kulturne in javne ustanove, organizacije in društva, da podprejo njegovo upravičeno zahtevo po ustreznih podporah in posebnem zakonu, ki bi ščitil slovensko gledališče. Kot italijanski državljani imamo Slovenci pravico zahtevati od države, da reši položaj naše osrednje in najpomembnejše ustanove, ki vrši izredno važno poslanstvo med Slovenci v Italiji in je posrednik, vezni člen med dvema sosednjima in skupaj živječima narodoma.

Slovensko stalno gledališče

Lepa novela Magde Jevnikar v »Mladiki«

Izšla je dvojna, 2-3. številka Mladike, ki prinaša na uvodnem mestu uredniški članek o dr. Alojziju Suštarju, novem ljubljanskem nadškofu in slovenskem metropolitu. V članku je rečeno med drugim: »Mnogi so se že bali, da ga je 30-letno delo v svetu in zavzetost za širša vprašanja odvrnilo od misli, da bi svoje moči, izkušnje, znanje in svetovno razgledanost posvetil domovini. Vendar mu je ta cilj ostal vedno vtisnjen v mislih in željah: dokončno se je odločil pred tremi leti in se vrnil domov. Vsem je bilo takoj jasno, da ga domovina vabi za odgovorno mesto slovenskega metropolita in ljubljanskega nadškofa. To se je zdaj uresničilo. V teh treh letih se je dodobra spoznal s stvarnostjo na Slovenskem in s težkim položajem, ki terja nove pastoralne prijeme in izvirne rešitve ... Pri odgovornem in zahtevnem delu, ki ga zdaj čaka, mu tudi mi iz zamejstva želimo obilo uspehov ...«.

Revija objavlja potem govor, ki ga je imela profesorica Zora Tavčar na letošnji Prešernovi proslavi, medtem ko je Ljubka Šorli zastopana v reviji s preprostim in prisrčnim sonetom »Poet iz Vrbe«. Izredno kvaliteten in moderno, z evropsko razgledanostjo, pa tudi jezikovno in slogovno elegantno je napisana novela Magde Jevnikar »Za nemškim zidom« — lahko bi jo označil tudi za odlomek iz potopisa ali reportaže, pač v duhu modernega pisanja, kjer se mešata pripovedništvo in esej. Novela nekoliko spominja na sočnost, duhovitost in aktualnost Mirka Javornika

v predvojnih potopisnih zapiskih iz Katalonije in Palestine. Magda Jevnikar pa je vzela snov za svojo novelo iz Vzhodne Nemčije in z obiska zloglasnega berlinskega zida. V njej je izrazila hrepenenje vzhodnonemške mladine po svobodi.

Marjan Jevnikar poroča o svojem pogovoru s tremi slovenskimi nunami v Kairu, ki vodijo tam zavetišče za arabske študentke, pa tudi za stare slovenske in druge služkinje. Iz njega izvemo marsikaj zanimivega. Dve lepi pesmi pa je poslal za to številko Vladimir Kos z Japonskega. Tudi jezikovno sta na visoki ravni. To je razveseljivo, glede na to, da smo opažali zadnja leta v Kosovih pesmih zaradi dolgega bivanja na Japonskem, kjer nima priložnosti, da bi si likal in izpopolnjeval slovenščino, nekako jezikovno slabokrvnost.

Seveda se tudi v tej številki nadaljuje dnevnik Lada Piščanca, ki ima verjetno vedno več bravcev tudi med mladimi, saj je bil tudi sam še tako mlad, ko ga je pisal.

Bruna Pertot tokrat prijetno kramlja o »zelelenih čipkah - peteršilju«, Lev Detela objavlja izbor v slovenskem jeziku iz sodobne koroške lirike v nemškem jeziku in krajši zapis o pesnikih, Martin Jevnikar pa ocenjuje Košutovo novo pesniško zbirko za otroke »Zaseda za medveda« ter jo zelo pohvali. Naj opozorimo tudi na aktualni podlistek »pod črto«, »Zalostno pismo: Oj, dialog ... ponatisnjeno iz dopisa Spomenke Hribar v ljubljanskem študentovskem listu »Tribuna«, in na nadaljnje štiri strani Merküjevega etimološkega slovarja priimkov z zahodne meje slovenskega narodnega ozemlja. »Čuk na Obelisku« tokrat prešerno in izzivalno skovika. Na splošno je številka prav kvalitetna.

—O—

PODELITEV NAGRADE IZ SKLADA D. ČERNETA

V ponedeljek, 31. marca, bo v glavni dvorani Slovenske prosvete v Trstu, Donizettijeva 3 ob 20.15 slovesnost ob podelitvi nagrade iz Sklada Dušana Černeta. Letos prejme nagrado Slovenska zamejska skavtska organizacija.

Nagrade, ki se podeljujejo ob obletnici smrti Dušana Černeta (29. marec 1975), so doslej prejeli list Dom iz Beneške Slovenije, tržaška revija Zaliv, Goriška Mahorjeva družba in pevski zbor Planinka iz Uke v Kanalski dolini.

Gianna Marini v galeriji Tribbio

V soboto, 15. t.m., je v omejeni galeriji razstavila svoja dela slikarka Gianna Marini, doma iz Krmina, kjer tudi živi in ustvarja. Razstava bo odprta do 28. t.m. Slikarka je doslej razstavljala že na več skupnih in samostojnih razstavah. Razstavljala je med drugim na dveh Tribeneških bienalnih, na razstavi za nagrado Michetti, na mednarodni razstavi mladih v Rimu, na Milanskem bienalu, na razstavi za nagrado Suzzara, na dveh deželnih trienalnih v Gradiški, na 3. Intart, na 3. Alpskem bienalu, na razstavi sodobne umetnosti v palači Costanzi v Trstu, na mednarodni razstavi v Piranu 1978 ter na razstavah furlanske umetnosti v Avstraliji, v mestu Thionville v Franciji ter v Ottawi v Kanadi.

Samostojne razstave pa je priredila v Vidmu, v Benetkah, Pordenonu, Krminu, Trstu, Gorici

in Gradiški ter v Vicenzi. V galeriji Tribbio-Rettori na starem trgu (Piazza Vecchia) razstavlja sedaj drugič.

Znan umetniški kritik Bruna Muzzolini Tomasini iz Gorice je na povabilu k sedanji razstavi napisala nekaj besed iskrenega priznanja za posrečene stvaritve te furlanske slikarke; pri njenih delih gre v prvi vrsti za umetnost, estetično, za dela, polna poetičnosti, do najvišje duhovne ubranosti oziroma skladnosti barv, v katero je slikarka znala zajeti najvišje vibracije duha. Ubranstvo teh barv prehaja v skladno melodičnost, v kateri prevladuje turkizna barva, iz tega pa še odraža rumeno sonce, kot navdih spokojne tišine in umirjenosti, ki prevladuje v delih.

Rekli bi, na kratko, da je furlanska slikarka svojim stvaritvam znala navdihniti predvsem lepoto, zaradi česar niso nič manj sodobna.

Sodobno kmetijstvo

Krompir kot hrana

Na slovenskem področju zdaj povprečno pridelamo le 140 stotov ali 14 ton krompirja na hektar, s čimer ne moremo biti zadovoljni, saj bi dosegali hektarski pridelek okrog 40 ton, če bi pridelovalci poznega jedilnega in industrijskega krompirja uporabljali najboljše seme ter gospodarske agrotehnične ukrepe. Izračunali smo, da znaša potencialni pridelek 800 stotov, dosegljivi 400, dejanski pa 140 stotov na hektar. Potencialni pridelek dosežemo v nasadu, ki je za svojo rast izkoristil vso rastno dobo in imel zaradi dobre preskrbe z vlagami in ustrezne listne površine izredno velik dnevni prirast gomoljev. Slabo, z virusnimi boleznimi okuženo seme je med vzroki za slab hektarski pridelek.

Izrabi rastne dobe namenjamo malo pozornosti. Pomladi kasnimo s saditvijo, še huje pa je jeseni, ko srednje pozne sorte zorijo dva, tri tedne prezgodaj. Kratkotrajnejša rast je

stotkov suhe snovi, od tega 75 odstotkov škroba. Zato kalorična vrednost 1 kg krompirja ne dosega niti tretjine tiste, ki jo ima enaka količina kruha. To velja le za kuhan krompir, če pa dodamo maščobe so vrednosti drugačne. V krompirju imamo še kalij, železo, fosfor, kalcij, dušik, in vitamine A, B1, B2 in maščobo.

Kuhan, neolupljen ima na 100 g:

78 vode, 16 ogljikovih hidratov in rudninske snovi v mg (miligranih), 0,33 N, 500 K, 1,00 FE, 50 P, 15 la in 0,01 vitamina A, 0,1 B, 0,02 B2, 22C, 0,5 nikotinskih kislin in hranilno vrednost 70 kalorij.

Seveda so te vrednosti pri pireju, praženem, ocvrtem čisto drugačne, ker kalorična vrednost raste, sestava rudninskih snovi in vitaminov pa se menja po vrednosti.

Krompir ne vsebuje veliko beljakovin, vendar je njihova biološka vrednost zelo velika, večja od vseh drugih rastlinskih beljakovin in se močno približuje tistim, ki so v jajcu. Sestavljene so iz aminokislin, ki jih človekovo telo mora dobiti s hrano, ker jih samo ne more tvoriti, imenujejo pa se tripofan, fenilalanin, lizin, treonin, valin, metionin, lencin, izolencin. Najustreznejša je zmesa jajčnih in krompirjevih beljakovin 34:66, to je eno jajce in

600 g kuhanega krompirja zagotavlja tri četrtine dnevnih potreb po beljakovinah odrasle 70 kg teže osebe.

Krompir je pomemben vir vitamina C, ki ga je povprečno 22 mg na 100 g surovega krompirja, vendar se ta količina močno spreminja, odvisno od sorte, letine, skladiščenja in načina priprave.

Vsebuje veliko kalija pa tudi železa, fosforja in apna ter 17 drugih elementov, nekaterih pomembnih za človeka, med te sodi jod. V Ameriki so ugotovili, da v krajih, kjer se pojavlja golšavost, v krompirju manjka joda, tam kjer pa golšavosti ni, vsebuje krompir zelo velike količine joda (544 mikrogramov na 100 g). Če upoštevamo, da potrebuje človekovo telo dnevno 75-100 mikrogramov joda, je z dnevno porabo 170 g krompirja iz krajev, kjer ni golšavosti, približno petkrat zadovoljena naša potreba po jodu.

Zadovoljevanje najnujnejših dnevnih potreb človekovega telesa s hranili iz krompirja:

Dnevne potrebe:

kalorije 3000, množina hranila v kuhanem krompirju do 88,4 kal. iz 127 g surovega krompirja kar krije 3 odstotke dnevnih potreb organizma; ogljikovih hidratov na isto količino rabimo 390 g, krompir zadovolji 5,2 odstotka; beljakovin rabimo 70, krompir 3,7; vitamina v odstotkih A 0,9, B1 7, B2 0,9, C 1,34, PP, 15, nikotinove kisline 4,2; kalija 34, železa 9,2, fosforja 6,0, apna 1,6.

(dalje)

SLOVENSKO STALNO GLEDALISČE V TRSTU
Kulturni dom

GOSTOVANJE SLOVENSKEGA NARODNEGA
GLEDALISČA IZ MARIBORA

HENRY DE MONTHERLANT
PORT - ROYAL

Prevod	Aleš Berger
Scena	Niko Matul
Kostumi	Mija Jarc in Cvetka Mirnik
Glasba	Maksimiljan Feguš
Lektorica	Nada Šumi
Dramaturški svetovalec	Janez Negro
Dramaturg in asistent režije	Igor Likar
Režija	VOJA SOLDATOVIČ

v soboto, 29. marca ob 20.30 ABONMA RED B - prva sobota po premieri in RED F - druga sobota po premieri

v nedeljo, 20. marca ob 16. uri ABONMA RED C - prva nedelja po premieri in RED G - druga nedelja po premieri

Ker ima SNG iz Maribora malo dni na razpolago za gostovanje v Trstu, smo bili prisiljeni družiti abonmaje. Obračamo se na cenjene abonente (redov B, C, F in G) s prošnjo, da dvignejo nove številke sedežev v Kulturnem domu od srede, 26. marca od 10.30 do 12.30 (vsak delavnik) ali eno uro pred pričetkom predstav. Prosimo za razumevanje.

lahko posledica napada plesni, ki uniči cimo, lahko pa je vzrok tudi nepravilno gnojenje z dušikom. Pogosto je vzrok pomanjkanje vlage v zemlji, saj je zmotno mnenje, da krompir suho dobro prenaša, zato je z vlago treba pravilno gospodariti, pravočasno obdelati zemljo, siliti gomolje in pravočasno saditi. Hektarske pridelke lahko zvečamo z novimi sortami, ki naj bodo odporne proti boleznim in suši, a so zelo rodovitne. Tudi večji nasadi, ravni in brez kamenja, večajo pridelek.

Večina porabnikov je slabo poučena o hranilni vrednosti krompirja, mnogi napačno mislijo, da krompir redi, saj vsebuje le 22 od-

Nova številka mesečnika »Dan«

Nova številka mesečnika Dan se začneja z uredniškim uvodnikom pod naslovom »V vrtincu škandalov«, ki se nanaša seveda na najnovejšo serijo škandalov v Italiji, od mahinacij bratov Caltagirone do ilegalnih športnih stav.

Ivan Fischer pa je napisal uvodnik »Kam? Kako? S kom?«, v katerem komentira nedavni kongres Krščanske demokracije in politični položaj v Italiji.

Anamarija Kralj-Kalc strokovno obravnava uvajanje družinskih posvetovalnic na Tržaškem in prikazuje probleme, ki jih morajo oziroma bi jih morale te posvetovalnice reševati. Ti problemi so zdravstvene, t.j. ginekološke, socialne in psihološke narave. Boris Štrekelj objavlja zanimiv članek »Ta Rožna Dolyna«, v katerem prikazuje zaskrbljiv socialni in gospodarski položaj v Rezijski ali Rožni dolini. Tam so si ustanovili tudi zadrugo s tem imenom, ki naj bi pomagala Rezijanom, ki še vztrajajo na svoji zemlji. Članek je zanimiv tudi z jezikovnega stališča.

Ace Mermolja je napravil intervju z igralko Miro Sardoč, ki zanimivo odgovarja na njegova vprašanja. Iz njih govori velika izkušnost in modrost, ki jo prinaša ta s seboj. Menimo, da bi morali dejanski kulturni ustvarjalci, od igrancev do pisateljev, imeti na sploh več glasu v tisku.

Vojko Čuder piše pod naslovom »Prostor za ustvarjanje« o novem kulturnem domu v Novi Gorici. Marsikdo si bo z zanimanjem prebral stran, ki govori o »Gobah pri nas«; spremljata jo dve strani barvnih fotografij gob. Vse tri strani je pripravil znani gobar Milko Čebulec. Odo Kallan prikazuje v članku »Sporočilo miru« nekda-

nje olimpijske igre v Grčiji in zaključuje z željo, da ne bi prišlo do okrnjenja olimpijskih iger v Moskvi, saj se je že nekdanja »politika prepletala z olimpijskimi igrami«, a je vedno prevladala ideja miru in športnih idealov. J. Jarc poroča o letošnjih zimskih olimpijskih igrah v Lake Placidu. Avtor, ki se je podpisal samo z začetnicama a.m., piše o šoli na snegu, t.j. o šolskih smučarskih tečajih, Branko Lakovič pa je prispeval članek »Kultura in šport«, o bližnjem 3. festivalu »Bor minibasket« in nekaterih pobudah v zvezi z njim. Nadaljuje se serija zanimivih Vilfanovih pisem sinu, ki nam osvetljujejo tudi politične razmere na Primorskem pred vojno.

Lado Premru je prispeval za to številko zanimiv članek »Starodavna pot«, ki govori o zgodovini Slovenske Benečije, vendar dela v njem hudo napako, ki pa jo najdemo tudi pri drugih avtorjih, da namreč piše o bojih med Slovenci in Furlani v 7. in 8. stoletju. Bojevali pa so se Slovenci in Langobardi, ki so imeli tedaj v današnji Furlaniji, a ne samo na ozemlju, ki ga obsega ta danes, svojo avtonomno kneževino. Furlanske etnije, kot jo poznamo danes, tedaj še ni bilo ali pa vsaj ni imela besede pod langobardskim gospodstvom. Slovenci bi morali biti v pisanju o svoji zgodovini bolj natančni in stvarni, predvsem pa ne bi smeli kar naprej ponavljati napak in zmot naših nekdanjih premalo podkovanih zgodovinarjev. Morali bi se končno prebiti do izvirnih in utemeljenih zgodovinskih presoj.

Naj omenimo še novelo Franceta Bevka »Križem po ulicah«, ki jo krasi risba S. Bevčarja. Sploh pa je vsa revija bogato ilustrirana s fotografijami, delno tudi barvnimi.

KNUT HAMSUN POTEPUHI

OOOO Poslovenil Oton Župancič OOOOOOOO 90 OOOO

Mahnil je k Ezri in tam vse pregledal. Po Avgustovih smelih nasvetih in po njegovem prigovarjanju se je razvilo novose-lje na pusti goljavi v to veliko kmetijo, kakršna je bila zdaj — in bo sčasoma ču-do in divota vse srenje. Avgust je bil za-tegadelj sprejet z velikimi častmi.

»Saj ste si lepo uredili, je rekel Av-gust, se ozrl in pokimal. »Jaz sam ne bi bil v tako kratkem času več naredil. Kaj pa delaš ti tukaj, Hosea?« je vprašal ka-kor bi se čudil, da jo vidi tukaj.

Ezra je poprijel njegov ton: »Na poti mi je, to je vse, kar dela.«

»Slišal sem, da sta se vzela.«

»Seveda, misliš, da mi je dala mir!«

Hosea mu je segla v besedo: »Ne, zdaj pa kar molči, pa bom Avgustu do pi-čice natanko povedala, kako je to bilo, za-kaj jaz ga nisem marala, še toliko ne, pot-lej me je pa vprašal, če naj se obesi. Hahaha, ali si svoj živ dan videl tako za-bitega gumpca!«

»Da, čudim se, da sta se hotela,« je rekel Avgust.

Povabila sta ga v hišo in ga postreg-la, v izbi se mu je zdelo domače. »Am-pak,« je rekel Ezri, »bedak si bil, da nisi zidal že kar takoj večje hiše. Kakor bi pre-sodil po Hosei, vas bo skoro več.«

»Ne, ne,« je rekel Ezra in majal nedol-žno z glavo, »to je samo od tega, ker se je tukaj tako polenila in zredila.«

Hosea ga je prijala za čop in zagro-ziła: »Ti bom že dala — polenila in zre-dila!«

Šli so po rebri h krompirju, Ezra je razgrebal prst pri koreninah in jima ka-zal, kako so gomolji že debeli: »Le po-glejta, debel, napol zrel krompir!« Šli so doli k močvirju — k véliki blagoslovljeni krasoti. Žito je bilo tri čevlje visoko in klasje se je močno upogibalo, tu in tam je že polégalo, pa zdaj ni bilo nevarnosti, zorelo bo vendarle, dokler ne bo vse po-žeto.

Avgust je bil presenečen, odhrkaval se je in kimal, vendar je molčal, Koračil je globlje v močvirje, trdo je stopal in po-skušal, ali se že ziblje — ne. Voda je ve-selo drevela po mogočnem srednjem pre-kopu, mnogobrojni prečni jarki so izsušili mehčavo v trdino, po vsej ravni so štrle-le samo mladike listnatega grmovja, ki je že pognalo korenike v suhih tleh.

Avgusta je obhajalo spoštovanje do silnega, potrpežljivega dela ki je bilo tu opravljeno, toda možak, ki je objadral svet, je moral videti še kaj boljšega: »To me spominja nekega kraja v Avstraliji, kjer sem bil,« je rekel, »samo tam je bilo več sveta in več vode, srednji prekop je bil kakor kanal, in z njegovo vodo smo gonili malin. Da. In v jeseni nismo vozili žita domov, najprej smo ga v malinu zmle-li in potem zvozili domov moko. No, ne-mara bosta vprašala, kaj smo z vso to mo-

ko počeli? Da, z njo smo zredili tisoč pra-šičev in potlej smo žival prodajali po va-gonih.«

Njegova poslušalca sta vdano kimala. Avgust ju je tolašil, da imata dovolj sveta in dovolj vode v jarkih: »Po tem, kar tu vidim in kar morem takole z enim pogledom preleteti — vse, kar sta do zdaj napravila — da, skoraj besedo mi je za-prlo. To sem vama hotel reči!«

Zakonca sta se sramovala pokazati ros-ne oči, a bila sta ginjena, in Ezra je sprav-il iz grla: »No, ali res tako misliš? Da, da, saj sva tudi pošteno gomarala!«

»Koliko krav imata?«

»Dve. Pa tele.«

»No, danes leto bodo tri,« je rekla Hosea.

Ezra: »Stvar je pa taka, da bi žena ra-da imela dosti krav, mož pa hoče konja. Ne vem, kaj bi najprej storila.«

— Ti Mihec, si zamerkau na televiziji, de Kitajci neč več ne mahajo s tistmi rde-čimi bukvicami?

— Sm, sm. Ma je vre dougo. Se mi zdi, de odkar je umrou Mao.

— E, pole ke je umrou, se je tudi na Kitaj-skem dosti spremenilo. Postaumo reč ti-sto bando štirih. Dokler je biu živ ni no-beden neč znou za tisto bando. Šele pole ke je umrou, je pršlo vse na dan. Ma narlepše je tu, da je pr tisti bandi bla tudi Maotova žena in tudi tabat, ke je biu uan še živ. Zdej pej ne zastopem: al je biu Mao ž njo dekordo al pej, če ni biu, de je tudi tabat vre komendirala uana.

— Ja znaš, na Kitajskem so vre od anbot ženske nosile hlače.

— Ma so tudi druge reči: Zdej so kar na-enkrat začeli rehabilitirat vse sorte vo-diteljev, ke so jeh ubili u cajti, ke je biu na komandi Mao. Tu be pomenlo, de tudi Mao ni ravnau zmiram prou. Jest ne znam, kej si morejo miselt Ki-tajci?

— Kitajci, dragi moj Jakec, si nimajo neč za miselt. Vre ranek Švejck je zmiram pravu: vojak ne smej miselt; zanj misle njegov predpostavljani. Vojak, ke mi-

Hosea je zamrmrala, kar je morda za-mrmrala že stokrat prej: »Konj ne daje mleka in masla.«

Avgust je premišljaj. Čeprav ni vodil proti ribam v morju ne tira nebeškim te-lesom, mu le ni bilo enakega, kadar je šlo najti dober svet. Ezra mora dobiti konja.

»Kako pa,« je vprašal Avgust, »z bar-ja se še oglašaja?«

»Nič več,« je odgovoril Ezra, »utihnilo je od tiste nedelje, ko je dvakrat zaklicalo.«

Oba kljukca sta se spogledala, kakor da ni nič. Hosea je stala zraven s svojo nevarno vednostjo in si ni upala vzdigniti oči.

Vrnili so se k hiši. Avgust si je ogle-dal hlev in skedenj, meril večše z izteg-njeno roko stajo za živino in pokimal, se težko pozibaval v kolenih in poskušal, ali bodo podnice v skednju nosile konja, na vse je pokimal.

Ko se je odpravljaj, da pojde, je vprašal Ezra v svoji negotovosti: »Kaj deš — bomo imeli ob letu konja?«

(Dalje)

sle, ni več vojak ma ušivc. Kam be pr-šli, če be začeli vsi miselt! Še tega be nam mankalo.

— Ja, ma vselih se mi taku čudno vse spre-obrača. Danes je fouš tisto, ke je blo še včerej prou jn je prou tisto ke je blo včera j fouš. Tudi Rusov jest še zdej ne zastopem. Tudi Stalin je biu anbot uače narodov, veliki strateg jn vse sorte. Jn pole, kadar je anbot umrou pej...

— Tudi jest se še spounem, de so bli vsi ta glavni voditelji ruske revolucije sami agenti imperjalizma. Ceu ta prvi cen-tralni komite so bli sami izdajavci od Trockega naprej jn Rikov, jn Zinovjev, jn Vorošilov, Ježov, Berja, Buharin jn cela rajda. Ani so priznali, ani ne, ma fentali so vse. Magari so pole kašne re-habilitirali, ma tu je politika. Jn midva sma, dragi moj Jakec, premičkena, de be vse tu zastopla. Ses politiko je taku nekaj koker ses špijonami: nikoli za gvi-šno ne znaš za koga delajo. Ti misleš, de delajo zate, ma na skrivš nosejo vse na nus tvojem sovražnikam. Se pod-carjem so se vpisavali policaji med a-narhiste za špijonirat. Jn tašni se de-lajo še narbol vnete. Po mojem, bol ku se žene, bol je sumljiv.

— Znaš, de be znou jemet prou. Vidi, po-staumo reč, meni se vse zdi, de zdej u Kremlju delajo ano forte perfidno pru-tisovjetsko propagando. Po eni strani res zmerjajo Amerikance ma po drugi pej delajo vse mogoče, de be naredili komunizem antipatičen. Kej ni pruti-sovjetska propaganda tisti Vjetnamci jn Kambodžanci ke kažejo svojo mi-žerjo po celem sveti? Še tle u Padričah-jeh jemajo. Jn pole vojska u Afgani-stani, jn okupacija Češke jn Madžarske jn berlinski zid. Glih te dni so ga še povečali.

— Ja, je res, de si forte prizadevajo. Ma jem ne rata jn jem ne bo ratalo zatu ke mi ostanemo koker smo bli jn ne bomo vervali nobeni kapitalistični pro-pagandi nanka če pride z Moskve. Ke mi smo zavedni...